

7. LOKAKUUTA 2025

TALOUSSUUNNITELMA 2026-2028
KAUPUNKIYMPÄRISTÖ LAUTAKUNTA

Kaupunkiympäristö

Kaupunkiympäristö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOT	21 397 481	20 774 700	21 421 100	21 899 500	22 974 000
MENOT	-23 445 868	-21 015 300	-22 247 900	-22 556 000	-22 968 700
NETTO	- 245 464	- 173 600	- 716 800	- 551 500	110 300
Kaupunkiympäristö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	9 368 324	9 601 500	9 293 900	9 609 800	9 945 000
Maksutuotot	791 172	377 500	967 500	412 500	412 500
Tuet ja avustukset	642 046	348 200	220 000	220 000	220 000
Muut toimintatuotot	10 595 939	10 447 500	10 939 700	11 657 200	12 396 500
Toimintatuotot	21 397 481	20 774 700	21 421 100	21 899 500	22 974 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-8 457 318	-6 762 900	-6 940 300	-7 113 200	-7 323 800
Palvelujen ostot	-8 041 200	-9 634 700	-9 196 200	-9 277 300	-9 378 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 018 737	-3 370 800	-3 539 600	-3 529 500	-3 560 100
Avustukset	- 101 449	- 212 000	- 191 700	- 191 700	- 191 700
Muut toimintakulut	-1 827 124	-1 034 900	-2 380 100	-2 444 300	-2 514 900
Toimintakulut	-23 445 868	-21 015 300	-22 247 900	-22 556 000	-22 968 700
Toimintakate	- 245 464	- 173 600	- 716 800	- 551 500	110 300

TASEYKSIKÖT ml. vesilaitos ja tilakeskus

Tilakeskus vastaa kaupungin omistamista rakennuksista. Heinolan Tilapalvelut Oy tuottaa ostopalveluina kaupungin tarvitsemat kiinteistöpalvelut sekä julkisten tilojen, kuten torin, hoidon palvelusopimusten mukaisesti. Yhtiö huolehtii myös uusien toimitilojen hankesuunnittelusta, suunnittelun ohjauksesta ja rakennuttamisesta käyttäjien tarpeiden mukaisesti. Lisäksi sen vastuulla on kvartaaliraportointi, joka sisältää taloustilanteen, tavoitteiden toteutumisen ja investointien etenemisen.

Vesilaitos vastaa kaupungin vesilaitoksen toiminnasta ja investoinneista. Vastuuviranhaltijana toimiva kuntatekniikkapäällikkö vastaa operatiivisesta ja talousohjauksesta sekä valvoo, että konsessiosopimuksen tavoitteet ja investoinnit toteutuvat. Varsinaiset vesihuoltopalvelut tuottavat Lahti Aqua Oy sovitun vastuunjaon mukaisesti. Lahti Aqua Oy:llä on niin ikään vastuu kvartaaliraportoinnista, joka kattaa taloustilanteen, tavoitteiden toteutumisen ja investointien tilanteen.

Kaupunkiympäristö pl. vesilaitos, tilakeskus ja lupa- ja valvonta

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	4 776 186	4 860 400	4 546 900	4 636 700	4 734 600
Maksutuotot	100 258	37 500	592 500	37 500	37 500
Tuet ja avustukset	642 046	348 200	220 000	220 000	220 000
Muut toimintatuotot	2 174 415	2 000 200	1 375 000	1 375 000	1 375 000
Toimintatuotot	7 692 905	7 246 300	6 734 400	6 269 200	6 367 100
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-5 838 923	-5 902 800	-6 041 300	-6 181 200	-6 365 200
Palvelujen ostot	-3 030 623	-2 800 900	-2 786 700	-2 769 000	-2 772 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 748 602	-1 677 200	-1 749 700	-1 739 600	-1 739 600
Avustukset	- 101 449	- 211 500	- 191 200	- 191 200	- 191 200
Muut toimintakulut	- 632 142	- 830 300	- 948 900	- 971 700	- 998 900
Toimintakulut	-11 351 739	-11 422 700	-11 717 800	-11 852 700	-12 067 100
Toimintakate	-3 212 369	-4 119 400	-4 883 400	-5 483 500	-5 600 000

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupunkiympäristön palvelualue vastaa kaupungin yhdyskuntateknisistä palveluista, suunnittelusta, kiinteistönmuodostuksesta sekä ruoka- ja siivouspalveluista. Sen tehtävänä on turvata toimivan ja viihtyisän kaupungin edellyttämät palvelut.

Palvelualue koostuu neljästä vastuualueesta: kuntateknikka, lupa- ja valvontapalvelut, ruoka- ja siivouspalvelut sekä palvelualuejohtajan vastuualue, johon kuuluvat kaupunkisuunnittelu, mittaus- ja kiinteistöpalvelut, metsätalous ja kehittäminen.

- **Kuntateknikka:** katujen, kunnallistekniikan, puistojen, puistometsien, leikkipaikkojen ja ulkoliikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito. Tehtäviin kuuluvat myös satama ja laituriportaat.
 - Vastuualueella on kolme tulosyksikköä: *kadut ja liikenne, kunnallistekniikan ylläpito, puistot ja liikuntapaikat*. Lisäksi vastuualueeseen kuuluvat kaupungin soravarat, ylijäämämaiden ja lumen vastaanotto sekä konekeskus- ja korjaamotoiminta.
- **Ruoka- ja siivouspalvelut:** ruokapalvelut päiväkodeille, kouluille ja lukiolle sekä kaupungin toimitilojen siivouspalvelut, jotka tuotetaan pääosin omana toimintana.
 - Vastuualueella on kaksi tulosyksikköä: *ruokapalvelut ja siivouspalvelut*
- **Palvelualuejohtajan vastuualue:** Vastuuviranhaltijat huolehtivat asetettujen tavoitteiden toteutumisesta.
 - **Kaupunkisuunnittelu-tulosyksikkö** tarkastelee kokonaisvaltaisesti maankäyttöä, toimintojen ja rakennusten sijoittelua sekä kaupunkikuvan eri osa-alueiden yhteensovittamista koko kaupungin alueella. Tulosyksikkö laatii ja ohjaa yleis- ja asemakaavoja sekä vastaa kaupunkikuvan kehittämisestä ja rakennetun kulttuuriympäristön hoidosta.
 - **Kiinteistö- ja mittauspalvelut -tulosyksikkö** vastaa kaupungin maapolitiikan toimeenpanosta sekä kiinteistönmuodostukseen ja maastomittaukseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Tehtäviin kuuluvat muun muassa maan hankinta, myynti ja vuokraus, tonttijaot, kiinteistönmuodostus ja muut kiinteistötoimitukset asemakaava-alueilla. Lisäksi yksikkö vastaa paikkatiedonhallinnan ohjelmistoista ja maastomittauksista, maankäyttösopimusten ja kiinteistökauppakirjojen laatimisesta, sopimusveloitteiden seurannasta, verottajailmoituksista, kiinteistökauppa- ja maanvuokrasopimustietojen hallinnasta sekä maanvuokralaskutuksesta. Tulosyksikkö hoitaa myös tonttimarkkinoinnin ja yksityistieavustusten jakamisen.
 - **Metsätalous ja kehittäminen -tulosyksikkö** vastaa kaupungin metsäomaisuuden hallinnasta sekä kehittämishankkeista ja -projekteista, jotka on keskitetty palvelualuejohtajan alaisuuteen. Nämä hankkeet eivät rajoitu pelkästään sisäisiin kehittämistoimiin, vaan niillä on laajempi merkitys koko kaupunkikonsernille, ja ne sisältävät yhteistyötä sekä sisäisten että ulkoisten kumppaneiden ja verkostojen kanssa. Lisäksi yksikkö vastaa kaupungin vesialueisiin liittyvistä kalastuksenhoidon tehtävistä.

Palvelualueen operatiiviseen ohjaukseen sisältyy myös kaupungin vesilaitos, vaikka varsinaiset vesihuoltopalvelut tuottavat Lahti Aqua Oy. Talousohjauksen piiriin kuuluu lisäksi Heinolan Tilapalvelut Oy, joka vastaa kaupungin kiinteistöjen ja julkisten tilojen hoidosta voimassa olevan palvelusopimuksen mukaisesti.

Palvelut tuotetaan pääasiassa omana työnä, mutta niitä hankitaan myös ostopalveluina ja seudullisessa yhteistyössä (esim. jätehuolto, pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto, joukkoliikenne).

Palvelualueen luottamushenkilöhallinnosta vastaa **kaupunkiympäristölautakunta**, joka ohjaa ja valvoo palvelualueen toimintaa. Palvelualueen viranomaistoimintojen luottamushenkilöhallinnosta vastaa seudullinen **ympäristölautakunta** ja sen **rakennusvalvontajaosto**.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Palvelualueen tavoitteet perustuvat kaupungin strategiaan ja edellyttävät digitaalisten valmiuksien jatkuvaa kehittämistä. Digitekartan toteuttaminen, johon sisältyy muun muassa tiedolla johtamisen vahvistaminen ja sähköisten palvelujen laajentaminen, on keskeinen painopiste. Lisäksi palvelualue syventää yhteistyötä korkeakoulujen kanssa ja kehittää hanketoimintaansa.

Kaupungin uudistuminen perustuu elinvoimaisuuteen, joka luo perustan kaupungin tuloille ja menestykselle. Tämä edellyttää muun muassa palveluverkon ja palvelutuotannon kriittistä tarkastelua, kiinteistöomaisuuden vähentämistä ja hallinnan kehittämistä, automatisoinnin lisäämistä, omistajaohjauksen ja sopimusvalvonnan tarkentamista sekä tilatehokkuuden parantamista palveluverkkoa tukevilla ratkaisuilla. Lisäksi kehittämistyössä huomioidaan palveluverkon tehokas hyödyntäminen ja tilatehokkuus kiinteistöohjelman mukaisesti.

Vuonna 2026 jatketaan kaupungin omistamien noin 70 kiinteistön kokonaisuuden järjestelyä. Kokonaisuuteen sisältyy kiinteistöjä, jotka säilytetään, käytetään loppuun ja myydään tai puretaan. Tavoitteena on pienentää kiinteistötasetta, poistoja ja käyttökuluja sekä parantaa tila- ja energiatehokkuutta. Järjestelyissä huomioidaan myös sote-tilojen yhtiöittämisvelvoite, tehostetumpi myyntiprosessi sekä imago-, arvo- ja kulttuurihistoriallisten rakennusten merkityksen hyödyntäminen kaupungin elinvoiman ja houkuttelevuuden vahvistamisessa.

Vesihuollon toimintavarmuutta vahvistetaan yhteistyössä Lahti Aquan kanssa muun muassa pohjavesiottamoiden suunnitteluilla ja uudistuksilla, etäluettavien mittareiden ja sähköisten palvelujen käyttöönotolla sekä asiakaslähtöisempien palvelujen ja investointien avulla, joiden tavoitteena on vähentää korjausvelkaa. Lupa- ja valvontapalveluissa painopisteenä on sähköisten palvelujen kehittäminen ja digitiekartan toimenpiteiden toteuttaminen.

Palvelualueen toiminnan painopistealueisiin kuuluu palvelualueiden välisen yhteistyön vahvistaminen, osaavan henkilöstön rekrytointi ja sitouttaminen sekä ympäristönsuojelun edistäminen. Henkilöstön työkyvyn ylläpito ja valmistautuminen tietomallien käyttöönottoon ovat keskeisiä tavoitteita.

Yhdyskuntainfrastruktuurin kehittämisessä painotetaan Vierumäen kaavoitusta tukevia ratkaisuja ja erityisesti vesihuollon parantamista. Yhteistyötä tehdään Vierumäki Infra Oy:n kanssa vesihuollon toiminta-alueiden laajentamisessa ja vastuiden selkeyttämisessä sekä logististen yhteyksien kehittämisessä. Lisäksi varaudutaan MT 313 Vääksyntien kevyenliikenteen väylän rakentamiseen Asikkalan suunnasta VT 4:lle saakka. Vesihuollon kehittämiseen sisältyy siirtolinjojen parantamista, väylien laadun nostamista ja kaavoituksellisia toimenpiteitä, joihin kuuluu myös maankäyttö- ja rakennuslain menettelyjen, kuten alueellisten poikkeamismenettelyjen, hyödyntäminen. Ratkaisuihin huomioidaan Vuolenskoskentien suuntainen asutuksen laajeneminen ja seudullinen yhteistyö esimerkiksi Lahti Aquan kanssa.

Investointien osalta palvelualue priorisoi ilmastotyötä, energiatehokkuutta ja Lahden seudun MAL-sopimuksen tavoitteiden edistämistä. Tavoitteiden saavuttamiseksi haetaan aktiivisesti rahoitusta ja hankekumppanuuksia. Energia- ja ilmastokysymyksiin vaikutetaan hankinnoilla, ostopalvelusopimuksilla sekä arjen valinnoilla ja työskentelytavoilla.

Palvelualue jalkauttaa toiminnallisia uudistuksia varmistaakseen asetettujen tulosten saavuttamisen.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Muutosohjelman hyödyt tuodaan arkeen kehittämistoimilla, joilla lisätään tehokkuutta ja turvataan toiminnan jatkuvuus. Investointitaso mitoitetaan vuosikatteen mukaiseksi, noin kahdeksaan miljoonaan euroon, ja lisäksi varataan erilliset määrärahat tulevaisuusinvestointeihin. Elinvoimaa vahvistetaan asiakaslähtöisellä kaavoituksella, tonttivarannon kehittämisellä ja elinkeinopalveluja tukevilla toimenpiteillä.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ IRTAIN OMAISUUS	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-100 000	-50 000	-50 000	-70 000	-50 000
Netto	-100 000	-50 000	-50 000	-70 000	-50 000

MAA-ALUEIDEN OSTO- JA MYYNTI	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Netto	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000

JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS KADUNRAKENNUS	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-3 440 000	-3 885 000	-4 180 000	-3 380 000	-2 880 000
Netto	-3 440 000	-3 885 000	-4 180 000	-3 380 000	-2 880 000

RAKENNUKSET / TILAKESKUS YHTEENSÄ	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-2 875 000	-4 210 000	-2 460 000	-1 775 000	-1 700 000
Netto	-2 875 000	-4 210 000	-2 460 000	-1 775 000	-1 700 000

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS VESILAITOS	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-2 410 000	-5 070 000	-7 230 000	-6 900 000	-2 900 000
Netto	-2 410 000	-5 070 000	-7 230 000	-6 900 000	-2 900 000

YLI 1,5 MILJ. EURON INVESTOINNIT (KUNTATEKNIikka)

Prisman kiertoliittymä	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-800 000	0	0	0	0
Netto	-800 000	0	0	0	0

Sammontie	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-850 000	0	0
Netto	0	0	-850 000	0	0

Tamppilahdenkatu	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	-1 000 000	-500 000	0	0
Netto	0	-1 000 000	-500 000	0	0

Keskuskatu	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	-1 000 000	-1 000 000	-1 500 000	-1 500 000
Netto	0	-1 000 000	-1 000 000	-1 500 000	-1 500 000

INVESTOINNIT

Vuonna 2025 infrainvestointeihin lisättiin hieman rahoitusta, jolloin niiden kokonaismäärä nousi noin 9,8 miljoonaan euroon. Näin investointien taso saatiin vakaammalle ja kestävämmälle pohjalle, mutta olemassa olevien katujen ja teknisten rakenteiden korjaustarve ei silti ole vähenemässä.

Vuonna 2026 välttämättömät investoinnit ja huoltovarmuuden turvaamiseen liittyvä investointitaso pyritään vakauttamaan kaupungin talouden kannalta kestävälle pohjalle. Samalla on kuitenkin tärkeää varata määrärahat tulevaisuuteen suuntautuviin investointeihin sekä vuosittain että koko suunnittelukauden aikana. Kaupungissa on tunnistettu noin 20 miljoonan euron edestä hankkeita, jotka liittyvät kasvuun, korjausvelkaan ja uusiin alueisiin, esimerkiksi kaavoitettujen alueiden infrastruktuurin eli vesihuollon, varustelun ja katujen rakentamiseen.

Vuonna 2026 kuntatekniikan investoinnit keskittyvät pääasiassa katujen ja vesihuollon rakentamiseen sekä vesilaitoksen verkoston uudistamiseen. Suurin osa hankkeista liittyy huoltovarmuuden turvaamiseen ja välttämättömien peruspalvelujen ylläpitoon sen tiedon pohjalta, joka tällä hetkellä on käytettävissä.

Kirkkiksen koulun rakentaminen (Kiinteistöleasing) etenee suunnitelmien mukaisesti ja valmistuu vuoden 2025 lopussa. Koulun kustannukset olivat kilpailutusvaiheessa 9,5 miljoonaa euroa, mikä jäi alle asetetun 10,7 miljoonan euron

enimmäisrajan. Lisä- ja muutostöitä on kuitenkin odotettavissa, erityisesti monitoimikenttään liittyen. Hankkeen lopulliset kustannukset selviävät koulun valmistuttua, jolloin tarkentuvat myös mahdollisten muutosten ja lisätöiden kustannukset sekä kalusteiden hankinnat.

Heinolan Tilapalvelut Oy tuottaa jatkossa kaikki kaupungin tarvitsemat kiinteistöpalvelut, sillä myös kiinteistöpäällikkö siirtyi yhtiön palvelukseen 1.9.2025 alkaen. Yhtiö vastaa kokonaan kaupungin omistamien rakennusten kiinteistö- ja huoltopalveluista.

Kaupungin tavoitteena on edelleen vähentää omien rakennusten määrää, tukea uuden palveluyhtiön käynnistymistä ja varmistaa tärkeimpien rakennusten hyvä ylläpito. Uuden yhtiön avulla pyritään saavuttamaan koko kaupunkikonsernille hyötyjä, parantamaan kustannustehokkuutta muutosohjelman mukaisesti, käyttämään henkilöstöä aiempaa tehokkaammin sekä varmistamaan, että osaavaa työvoimaa on saatavilla myös tulevaisuudessa.

Kaupunkisuunnittelun sekä mittaus- ja kiinteistöpalveluiden kokoaminen samalle palvelualueelle on jo tehnyt prosesseista sujuvampia ja helpottanut tiedonkulkua. Jatkossakin yhdistäminen vaatii panostuksia tietotekniikkaan ja digitaalisiin työkaluihin sekä uusia investointeja eli rahoitusta ja resursseja. Samalla on tarpeen muokata kaupungin tonttivarantoa eli rakentamiseen varattuja maa-alueita, uudistaa vanhoja kaavoja eli maankäytön suunnitelmia sekä selkeyttää kaupungin maaomistusten käyttöä, esimerkiksi erottamalla rakentamiseen, virkistykseen ja liikenteeseen tarkoitetut alueet arvonluomisen keinoilla. Näillä toimilla vahvistetaan kaupungin elinvoimaa: sen kykyä houkutella asukkaita ja yrityksiä sekä tarjota hyvät palvelut. Työtä voidaan tehostaa ja ympäristökuormaa vähentää hyödyntämällä ilmasta otettuja tarkkoja aluekuvia sekä katujen ja ympäristön valokuvauksia.

Jatkuviin, kaupungin perustoimintaa ylläpitäviin investointeihin kuuluvat esimerkiksi katujen asfaltointi, katuvalaistuksen rakentaminen ja ylläpito, routavaurioiden rakenteellinen korjaaminen sekä pumppaamoiden ja vesijohtoverkoston saneeraukset. Kuntatekniikan investointisuunnitelmassa otetaan huomioon koko taloussuunnittelukauden tavoite parantaa kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita sekä edistää kaupunkiympäristön esteettömyyttä, jotta liikkuminen olisi kaikille helppoa. Investointien suunnittelua on pystytty tarkentamaan Lahti Aqvan tuottaman tiedon avulla.

Liikenteen ja kaupunkiympäristön suunnittelussa etusijalle asetetaan kestävät liikkumismuodot, asukkaiden hyvinvointi sekä pitkän aikavälin investoinnit. Näillä hankkeilla tuetaan kaupungin hyvinvointityötä (Hyte), ilmastositoumuksia (Hinku / JETS), seudullista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa sekä maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevaa sopimusta (MAL).

Sitovuustaso

Valtuuston hyväksymän talousarvion sitovuustasona on palvelualueiden tulojen ja menojen netto.

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)

Vastuuhenkilö: Kaupunkiympäristöjohtaja

Strateginen päämäärä	Palvelualueen tavoite 2026
Hyvinvoinnin kasvu - Hyvinvointi lisääntyy - Toimiva arki - Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	Asiakastyytyväisyys: Asiakaskokemuksen arviointi kertoo, että palvelut koetaan laadukkaiksi ja arki sujuvaksi. Esteettömyyden priorisointi: Esteettömyyden kehittäminen näkyy konkreettisesti kaupunkilaisten liikkumisessa ja saavutettavuudessa. Uusiutuvan energian edistäminen: Kaupungin energiantuotannossa uusiutuvat ratkaisut ovat vahvistuneet ja tukevat hiilineutraaliustavoitetta. Tavoitteiden seuranta: HINKU- ja JETS-seurannasta saadaan tietoa, joka ohjaa päätöksentekoa ja kehittämistä.
Uudistuva työ ja asuminen - Muuttovoiton vahvistaminen - Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä - Monipaikkainen Heinola	Kaupungin houkuttelevuus ja elinvoima: Heinola tunnetaan vetovoimaisena ja elinvoimaisena kaupunkina, jossa väestökehitys tukee kestäväää kasvua. Korkeakouluyhteistyö ja oppiva organisaatio: Yhteistyö korkeakoulujen kanssa vahvistaa Heinolaa oppivana kaupunkina ja tuo uusia innovaatioita kehittämiseen. Kaavoitus ja kaupunkikehittäminen: Kaavoitus etenee suunnitelmallisesti ja tukee pitkäjänteisesti yritystoiminnan, asumisen ja loma-asumisen tarpeita.
Vahva kaupunkiyhteisö - Laadukas päätöksenteko - Osallisuuden vahvistaminen - Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	Rakennus- ja yhdyskuntainfrastruktuurin tietojärjestelmät: Tietojärjestelmät tukevat sujuvaa suunnittelua ja päätöksentekoa, ja niiden käytettävyys koetaan hyväksi sekä henkilöstön että asiakkaiden näkökulmasta. Työhyvinvointi: Hyvinvointitoimet kohdentuvat oikein ja näkyvät henkilöstön jaksamisessa, sitoutumisessa ja työnilossa. Asukas- ja asiakaspalaute: Palaute otetaan järjestelmällisesti huomioon ja siihen vastataan nopeasti, mikä lisää luottamusta kaupungin toimintaan. Yhteistyö ja osallisuus: Yhteistyöprosessit ovat kehittyneet toimiviksi ja osallistumistapahtumat vahvistavat kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia.
Kestävä talous - Velkamäärän vähentäminen - Käyttötalouden tasapaino - Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	Toimipisteoptimointi ja tilatehokkuus: Palveluverkko on ajantasainen ja tilat ovat tehokkaassa käytössä, mikä tukee kaupungin talouden tasapainoa. Vesilaitoksen talouden tasapaino ja korjausvelka-analyysi: Elinkaaritalouden hallinta varmistaa vesilaitoksen toimintavarmuuden ja suunnitelmalliset investoinnit. Omaisuuksiluokitus ja sen kestävä hyödyntäminen: Kaupungin omaisuutta hyödynnetään strategisesti siten, että se tukee sekä taloudellista kestävyyttä että ympäristötavoitteita. Yhteistyön tiivistäminen: Sopimus- ja yhteistyökäytännöt ovat ajantasaisia, ja ne tuottavat tehokkuutta sekä parempia palveluja asukkaille.

Tunnusluvut

Tunnusluku	Toteutuma 2024	Ennuste 2025	Tavoite 2026
Katujenhoidon kustannus, €/m2	0,763 ei ole verrannollinen ed. vuoteen konekulujen osalta	1,60	0,80
Yleiskaavoja päivitetään x kpl		Ala-Räävelin rantayleisosakaava	1
Asemakaavoja saadaan valmiiksi x kpl		Eteläsuokannas Vesitorni Cookentie Urheiluopistontie 448 Karpalosuo (lähellä)	5
Tuotannollisen toiminnan tontteja myydään 2 kpl, 50 000 €.		Aavehallin alue myyty	1
Vuotoveden osuus jätevedenpuhdistamon vastaanottamasta vesimäärästä, %	40,4 %	40,4 %	39,0 %
Ateriakustannukset €/ aterioiden keskimääräinen hinta	3,05 €	3,15 €	3,15 €
Ateriat: aamupala, lounas, välipala, päivällinen ja iltapala			
Siivouspalvelun tuntikohtainen kokonaiskustannus, €/h	23,80 €	26,00 €	26,30 €
2025 siivouksen tuntihinta sisältää myös hallintokulut	25,10 €		

Riskienhallinta

Riskiluokka	Tunnistettu riski	Riski-arvo	Hallintakeino	Vastuu
Toiminnallinen riski	Henkilöstöriskit (henkilöstön vaihtuma ja rekrytoinnin onnistumisen epävarmuus)	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 3 	Ennakoiva henkilöstösuunnittelu. Hiljaisen tiedon siirron varmistaminen. Positiivinen työnantajakuva	Palvelupäällikkö, Kiinteistöpäällikkö, Johtava rakennustarkastaja, Ympäristöpäällikkö, Kaupunginarkkitehti, Maankäyttöinsinööri, Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö
Taloudellinen riski	Hankintojen aikataulun venyminen	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Hankinta-asioiden koulutus ja ohjeistus. Investointisuunnitelma pitemmälle ajanjaksolle. Ennakoiva työnsuunnittelu.	Kiinteistöpäällikkö, Palvelupäällikkö, Kaupunginarkkitehti, Johtava rakennustarkastaja, Ympäristöpäällikkö, Maankäyttöinsinööri, Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö
Vahinkoriski	Äkillinen toimintahäiriö ruokapalveluissa (sähkön- tai vedenjakelun häiriö, muu toimitushäiriö tms.)	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 1 	Varastossa väh. 2 päivän valmiusruoka. Sovittu ilmoitusjärjestelyt vesihuollon tai sähkönjakelun suhteen. Ruokapalvelun omavalvonnassa ohjeet äkillisiin toimintahäiriöihin.	Palvelupäällikkö, Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö, Kiinteistöpäällikkö
Vahinkoriski	Vesihuoltolaitoksen äkillinen kriisi	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 1 	Varautumissuunnitelmat ajan tasalla	Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö, Ympäristöpäällikkö
Vahinkoriski	Liikenneonnettomuus pohjavesialueella	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 	Varautumissuunnitelmat ajan tasalla	Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö, Ympäristöpäällikkö
Vahinkoriski	Teollisuudessa onnettomuustilanne	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 	Varautumissuunnitelmat ajan tasalla	Ympäristöpäällikkö, Johtava rakennustarkastaja, Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö, Maankäyttöinsinööri

Kaupunkiympäristö lautakunta

Kaupunkiympäristö lautakunta	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	9 230 154	9 402 500	9 128 900	9 444 800	9 780 000
Maksutuotot	100 258	37 500	592 500	37 500	37 500
Tuet ja avustukset	642 046	348 200	220 000	220 000	220 000
Muut toimintatuotot	10 595 939	10 446 500	10 938 700	11 656 200	12 395 500
Toimintatuotot	20 568 397	20 234 700	20 880 100	21 358 500	22 433 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-7 607 042	-5 902 800	-6 041 300	-6 181 200	-6 365 200
Palvelujen ostot	-7 395 716	-9 065 700	-8 613 800	-8 681 100	-8 771 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 013 812	-3 361 200	-3 529 700	-3 519 600	-3 550 200
Avustukset	- 101 449	- 211 500	- 191 200	- 191 200	- 191 200
Muut toimintakulut	-1 789 061	- 985 900	-2 325 900	-2 389 200	-2 458 100
Toimintakulut	-21 907 080	-19 527 100	-20 701 900	-20 962 300	-21 336 600
Toimintakate	462 750	764 600	278 200	496 200	1 196 400

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupunkiympäristön palvelualue vastaa kaupungin yhdyskuntateknisistä palveluista, suunnittelusta, kiinteistönmuodostuksesta sekä ruoka- ja siivouspalveluista. Sen tehtävänä on turvata toimivan ja viihtyisän kaupungin edellyttämät palvelut.

Palvelualue koostuu neljästä vastuualueesta: kuntatekniikka, lupa- ja valvontapalvelut, ruoka- ja siivouspalvelut sekä palvelualuejohtajan vastuualue, johon kuuluvat kaupunkisuunnittelu, mittaus- ja kiinteistöpalvelut, metsätalous ja kehittäminen.

- **Kuntatekniikka:** katujen, kunnallistekniikan, puistojen, puistometsien, leikki- ja liikuntapaikkojen ja ulkoliikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito. Tehtäviin kuuluvat myös satama ja laituripaikat.
 - Vastuualueella on kolme tulosyksikköä: *kadut ja liikenne, kunnallistekniikan ylläpito, puistot ja liikuntapaikat*. Lisäksi vastuualueeseen kuuluvat kaupungin soravarat, ylijäämämaiden ja lumen vastaanotto sekä konekeskus- ja korjaamotoiminta.
- **Ruoka- ja siivouspalvelut:** ruokapalvelut päiväkodeille, kouluille ja lukiolle sekä kaupungin toimitilojen siivouspalvelut, jotka tuotetaan pääosin omana toimintana.
 - Vastuualueella on kaksi tulosyksikköä: *ruokapalvelut ja siivouspalvelut*
- **Palvelualuejohtajan vastuualue:** Vastuuviranhaltijat huolehtivat asetettujen tavoitteiden toteutumisesta.
 - **Kaupunkisuunnittelu-tulosyksikkö** tarkastelee kokonaisvaltaisesti maankäyttöä, toimintojen ja rakennusten sijoittelua sekä kaupunkikuvan eri osa-alueiden yhteensovittamista koko kaupungin alueella. Tulosyksikkö laatii ja ohjaa yleis- ja asemakaavoja sekä vastaa kaupunkikuvan kehittämisestä ja rakennetun kulttuuriympäristön hoidosta.
 - **Kiinteistö- ja mittauspalvelut -tulosyksikkö** vastaa kaupungin maapolitiikan toimeenpanosta sekä kiinteistönmuodostukseen ja maastomittaukseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Tehtäviin kuuluvat muun muassa maan hankinta, myynti ja vuokraus, tonttijaot, kiinteistönmuodostus ja muut kiinteistötoimitukset asemakaava-alueilla. Lisäksi yksikkö vastaa paikkatiedonhallinnan ohjelmistoista ja maastomittauksista, maankäyttösopimusten ja kiinteistökauppakirjojen laatimisesta, sopimusvelvoitteiden seurannasta, verottajailmoituksista, kiinteistökauppa- ja maanvuokrasopimustietojen hallinnasta sekä maanvuokralaskutuksesta. Tulosyksikkö hoitaa myös tonttimarkkinoinnin ja yksityistieavustusten jakamisen.
 - **Metsätalous ja kehittäminen -tulosyksikkö** vastaa kaupungin metsäomaisuuden hallinnasta sekä kehittämissankkeista ja -projekteista, jotka on keskitetty palvelualuejohtajan alaisuuteen. Nämä hankkeet eivät rajoitu pelkästään sisäisiin kehittämistoimiin, vaan niillä on laajempi merkitys koko kaupunkikonsernille, ja ne sisältävät yhteistyötä sekä sisäisten että ulkoisten kumppaneiden ja verkostojen kanssa. Lisäksi yksikkö vastaa kaupungin vesialueisiin liittyvistä kalastuksenhoidon tehtävistä.

Palvelualueen operatiiviseen ohjaukseen sisältyy myös kaupungin vesilaitos, vaikka varsinaiset vesihuoltopalvelut tuottavat Lahti Aqua Oy. Talousohjauksen piiriin kuuluu lisäksi Heinolan Tilapalvelut Oy, joka vastaa kaupungin kiinteistöjen ja julkisten tilojen hoidosta voimassa olevan palvelusopimuksen mukaisesti.

Palvelut tuotetaan pääasiassa omana työnä, mutta niitä hankitaan myös ostopalveluina ja seudullisessa yhteistyössä (esim. jätehuolto, pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto, joukkoliikenne).

Palvelualueen luottamushenkilöhallinnosta vastaa **kaupunkiympäristölautakunta**, joka ohjaa ja valvoo palvelualueen toimintaa. Palvelualueen viranomaistoimintojen luottamushenkilöhallinnosta vastaa seudullinen **ympäristölautakunta** ja sen **rakennusvalvontajaosto**.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Palvelualueen tavoitteet perustuvat kaupungin strategiaan ja edellyttävät digitaalisten valmiuksien jatkuvaa kehittämistä. Digitiekartan toteuttaminen, johon sisältyy muun muassa tiedolla johtamisen vahvistaminen ja sähköisten palvelujen laajentaminen, on keskeinen painopiste. Lisäksi palvelualue syventää yhteistyötä korkeakoulujen kanssa ja kehittää hanketoimintaansa.

Kaupungin uudistuminen perustuu elinvoimaisuuteen, joka luo perustan kaupungin tuloille ja menestykselle. Tämä edellyttää muun muassa palveluverkon ja palvelutuotannon kriittistä tarkastelua, kiinteistöomaisuuden vähentämistä ja hallinnan kehittämistä, automatisoinnin lisäämistä, omistajaohjauksen ja sopimusvalvonnan tarkentamista sekä tilatehokkuuden parantamista palveluverkkoa tukevilla ratkaisuilla. Lisäksi kehittämistyössä huomioidaan palveluverkon tehokas hyödyntäminen ja tilatehokkuus kiinteistöohjelman mukaisesti.

Vuonna 2026 jatketaan kaupungin omistamien noin 70 kiinteistön kokonaisuuden järjestelyä. Kokonaisuuteen sisältyy kiinteistöjä, jotka säilytetään, käytetään loppuun ja myydään tai puretaan. Tavoitteena on pienentää kiinteistötasetta, poistoja ja käyttökuluja sekä parantaa tila- ja energiatehokkuutta. Järjestelyissä huomioidaan myös sote-tilojen yhtiöittämisvelvoite, tehostetumpi myyntiprosessi sekä imago-, arvo- ja kulttuurihistoriallisten rakennusten merkityksen hyödyntäminen kaupungin elinvoiman ja houkuttelevuuden vahvistamisessa.

Vesihuollon toimintavarmuutta vahvistetaan yhteistyössä Lahti Aquan kanssa muun muassa pohjavesiottamoiden suunnitteluilla ja uudistuksilla, etäluettavien mittareiden ja sähköisten palvelujen käyttöönnotolla sekä asiakaslähtöisempien palvelujen ja investointien avulla, joiden tavoitteena on vähentää korjausvelkaa. Lupa- ja valvontapalveluissa painopisteenä on sähköisten palvelujen kehittäminen ja digitiekartan toimenpiteiden toteuttaminen.

Palvelualueen toiminnan painopistealueisiin kuuluu palvelualueiden välisen yhteistyön vahvistaminen, osaavan henkilöstön rekrytointi ja sitouttaminen sekä ympäristönsuojelun edistäminen. Henkilöstön työkyvyn ylläpito ja valmistautuminen tietomallien käyttöönottoon ovat keskeisiä tavoitteita.

Yhdyskuntainfrastruktuurin kehittämisessä painotetaan Vierumäen kaavoitusta tukevia ratkaisuja ja erityisesti vesihuollon parantamista. Yhteistyötä tehdään Vierumäki Infra Oy:n kanssa vesihuollon toiminta-alueiden laajentamisessa ja vastuiden selkeyttämisessä sekä logististen yhteyksien kehittämisessä. Lisäksi varaudutaan MT 313 Vääksyntien kevyenliikenteen väylän rakentamiseen Asikkalan suunnasta VT 4:lle saakka. Vesihuollon kehittämiseen sisältyy siirtolinjojen parantamista, väylien laadun nostamista ja kaavoituksellisia toimenpiteitä, joihin kuuluu myös maankäyttö- ja rakennuslain menettelyjen, kuten alueellisten poikkeamismenettelyjen, hyödyntäminen. Ratkaisuihin huomioidaan Vuolensuon tien suuntainen asutuksen laajeneminen ja seudullinen yhteistyö esimerkiksi Lahti Aquan kanssa.

Investointien osalta palvelualue priorisoi ilmastotyötä, energiatehokkuutta ja Lahden seudun MAL-sopimuksen tavoitteiden edistämistä. Tavoitteiden saavuttamiseksi haetaan aktiivisesti rahoitusta ja hankekumppanuuksia. Energia- ja ilmastokysymyksiin vaikutetaan hankinnoilla, ostopalvelusopimuksilla sekä arjen valinnoilla ja työskentelytavoilla.

Palvelualue jalkauttaa toiminnallisia uudistuksia varmistaakseen asetettujen tulosten saavuttamisen.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Muutosohjelman hyödyt tuodaan arkeen kehittämistoimilla, joilla lisätään tehokkuutta ja turvataan toiminnan jatkuvuus. Investointitaso mitoitetaan vuosikatteen mukaiseksi, noin kahdeksaan miljoonaan euroon, ja lisäksi varataan erilliset määrärahat tulevaisuusinvestointeihin. Elinvoimaa vahvistetaan asiakaslähtöisellä kaavoituksella, tonttivarannon kehittämisellä ja elinkeinopalveluja tukevilla toimenpiteillä.

SITOVUUSTASO

Valtuuston hyväksymän talousarvion mukaan vastualueen käyttösuunnitelmien sitovuustasona on palvelualueen tulojen ja menojen netto.

Palvelualuejohtajan vastuualue (Kaupunkiympäristö)

Palvelualuejohtajan vastuualue (Kaupunkiympäristö)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOT	3 310 192	2 919 700	2 756 500	2 196 500	2 196 500
MENOT	-3 077 077	-3 311 600	-3 524 300	-3 599 600	-3 671 300
NETTO	233 115	- 391 900	- 767 800	-1 403 100	-1 474 800

TOIMINNAN KUVAUS

Palvelualuejohtajan vastuualueelle on koottu tulosityksiköitä ja tehtäviä, jotka läpileikkaavat koko kaupunkikonsernin toimintaa ja vaikuttavat myös ulkoisiin kumppanuuksiin ja verkostoihin.

- Kaupunkisuunnittelun tulosityksikkö tarkastelee kokonaisvaltaisesti maankäyttöä, toimintojen ja rakennusten sijoittumista sekä kaupunkikuvan kehittämistä. Se laatii ja ohjaa yleis- ja asemakaavoja sekä vastaa rakennetusta kulttuuriympäristöstä.
- Kiinteistö- ja mittauspalvelujen tulosityksikkö vastaa maapolitiikan toimeenpanosta sekä kiinteistönmuodostukseen ja maastomittaukseen liittyvistä viranomais tehtävistä. Tehtäviin kuuluvat muun muassa maan hankinta, myynti ja vuokraus, tonttijaot, kiinteistötoimitukset, paikkatiedon hallinta, maankäyttösopimusten ja kiinteistökauppakirjojen laadinta, sopimusvelvoitteiden seuranta, maanvuokrasopimusten hallinta sekä maastomittaukset. Lisäksi yksikkö hoitaa tonttimarkkinointia ja yksityistieavustusten jakamista.
- Metsätalouden ja kehittämisen tulosityksikkö vastaa metsäomaisuuden hallinnasta ja kehittämishankkeista, joilla on laajempaa merkitystä koko kaupunkikonsernille. Lisäksi se huolehtii kaupungin vesialueiden kalastuksenhoitoon liittyvistä tehtävistä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Palvelualueen tavoitteet perustuvat kaupungin strategiaan ja edellyttävät digitaalisten valmiuksien jatkuvaa kehittämistä. Digitielkartan toteuttaminen, johon sisältyy muun muassa tiedolla johtamisen vahvistaminen ja sähköisten palvelujen laajentaminen, on keskeinen painopiste. Lisäksi palvelualue syventää yhteistyötä korkeakoulujen kanssa ja kehittää hanketoimintaansa sekä kehittää seudullista yhteistyötä.

Kaupungin uudistuminen perustuu elinvoimaisuuteen, joka luo perustan kaupungin tuloille ja menestykselle. Tämä edellyttää muun muassa palveluverkon ja palvelutuotannon kriittistä tarkastelua, kiinteistöomaisuuden vähentämistä ja hallinnan kehittämistä, automatisoinnin lisäämistä, omistajaohjauksen ja sopimusvalvonnan tarkentamista sekä tilatehokkuuden parantamista palveluverkkoa tukevilla ratkaisulla. Lisäksi kehittämistyössä huomioidaan palveluverkon tehokas hyödyntäminen ja tilatehokkuus kiinteistöohjelman mukaisesti.

Vuonna 2026 jatketaan kaupungin omistamien noin 70 kiinteistön kokonaisuuden järjestelyä. Kokonaisuuteen sisältyy kiinteistöjä, joita säilytetään, käytetään loppuun tai myydään tai puretaan. Tavoitteena on pienentää kiinteistötasetta, poistoja ja käyttökuluja sekä parantaa tila- ja energiatehokkuutta. Järjestelyissä huomioidaan myös sote-tilojen yhtiöittämisvelvoite, tehostetumpi myyntiprosessi sekä imago-, arvo- ja kulttuurihistoriallisten rakennusten merkityksen hyödyntäminen kaupungin elinvoiman ja houkuttelevuuden vahvistamisessa.

Investointien osalta palvelualue priorisoi ilmastotyötä, energiatehokkuutta ja Lahden seudun MAL-sopimuksen tavoitteiden edistämistä. Tavoitteiden saavuttamiseksi haetaan aktiivisesti rahoitusta ja hankeumppanuuksia. Energia- ja ilmastokysymyksiin vaikutetaan hankinnoilla, ostopalvelusopimuksilla sekä arjen valinnoilla ja työskentelytavoilla.

Heinolan kaupungin nykyinen metsäsuunnitelma sisältää toimenpide-ehtotuksia vuoteen 2028 asti. Syksyllä 2025 hyväksyttävän Heinolan kaupungin metsäohjelman periaatteiden mukaisen metsäsuunnitelman laadinta jatkuu vuonna 2026. Metsäsuunnitelma tullaan ulottamaan taajamametsiin sekä aiemmin suunnitelman ulkopuolelle. Jääneille kaava-alueille puuston pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen hoidon varmistamiseksi.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Muutosohjelman hyötyjä tuodaan käytännön arkeen kehittämistoimilla, joiden tavoitteena on lisätä tehokkuutta ja turvata toiminnan jatkuvuus. Investointitaso mitoitetaan enintään vuosikatteen, noin kahdeksan miljoonan euron, suuruiseksi, ja lisäksi varataan erilliset määrärahat tulevaisuusinvestointeihin. Elinvoimaa vahvistetaan asiakaslähtöisellä tonttivarannon kehittämisellä sekä elinkeinopalveluja tukevilla toimenpiteillä.

Palvelualueen toiminnan painopistealueisiin kuuluu palvelualueiden välisen yhteistyön vahvistaminen, osaavan henkilöstön rekrytointi ja sitouttaminen sekä ympäristönsuojelun edistäminen. Henkilöstön työkyvyn ylläpito ja valmistautuminen tietomallien käyttöönottoon ovat keskeisiä tavoitteita.

Kiinteistöt ja mittaus pyrkii olemaan oikea-aikaisesti mukana asemakaavoitusprosessissa ja hoitaa maankäyttösopimusneuvottelut. Kiinteistönmuodostus keskittyy vuonna 2026 yleisten alueiden lohkomiin. Tonttimyynnin painopiste on Heinolan tunnetuksi tekemisessä uusille asukkaille ja yritystonttimyynnin lisäämisessä. Maastomittaus tekee kiinteistönmuodostuksen, rakennusvalvonnan ja kunnallistekniikan mittauksia sekä kokeilee uutena drone-kartoitusta.

Palvelualueen kehittämistoiminnassa pyritään hyödyntämään kaupungin strategiaan tavoitteisiin sopivia rahoitusmahdollisuuksia.

Kuntatekniikka

Kuntatekniikka	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOT	1 228 894	1 211 600	843 000	844 100	845 200
MENOT	-5 213 188	-5 009 100	-5 066 200	-5 066 400	-5 136 400
NETTO	-3 537 829	-3 740 500	-4 123 200	-4 122 300	-4 191 200

TOIMINNAN KUVAUS

Kuntatekniikan vastuualue huolehtii katujen ja kunnallistekniikan, puistojen, puistometsien, leikkipaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen ja muiden yleisessä käytössä olevien ulkoalueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Lisäksi vastuualueelle kuuluvat sataman ja laituripaikkojen hoitoon liittyvät tehtävät. Sen tulosityksiköt ovat kadut ja liikenne, kunnallistekniikan ylläpito sekä puistot ja liikunta- ja leikkipaikat. Vastuualue hoitaa myös kaupungin soravarantojen hallintaa, ylijäämämaiden ja lumen vastaanottoa sekä konekeskus- ja korjaamotoimintoja.

Palvelualueen operatiiviseen ohjaukseen sisältyy myös kaupungin vesilaitos, vaikka varsinaiset vesihuoltopalvelut tuottavat Lahti Aqua Oy.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuonna 2026 kuntatekniikan investoinnit keskittyvät pääasiassa katujen ja vesihuollon rakentamiseen sekä vesilaitoksen verkoston uudistamiseen. Suurin osa hankkeista liittyy huoltovarmuuden turvaamiseen ja välttämättömien peruspalvelujen ylläpitoon sen tiedon pohjalta, joka tällä hetkellä on käytettävissä.

Vesihuollon toimintavarmuutta vahvistetaan yhteistyössä Lahti Aquan kanssa muun muassa pohjavesiottamoiden suunnittelun ja uudistusten, etäluettavien mittareiden ja sähköisten palvelujen käyttöönoton sekä asiakaslähtöisempien palvelujen ja investointien avulla, joiden tavoitteena on vähentää korjausvelkaa.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Muutosohjelman hyötyjä tuodaan käytännön arkeen kehittämistoimilla, joiden tavoitteena on lisätä tehokkuutta ja turvata toiminnan jatkuvuus. Investointitaso mitoitetaan vuosikatteen mukaiseksi, noin kahdeksaan miljoonaan euroon, ja varataan erilliset määrärahat tulevaisuusinvestointeihin.

Ruoka ja siivous

Ruoka ja siivous	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOT	3 153 819	3 115 000	3 134 900	3 228 600	3 325 400
MENOT	-3 061 474	-3 102 000	-3 127 300	-3 186 700	-3 259 400
NETTO	92 345	13 000	7 600	41 900	66 000

TOIMINNAN KUVAUS

Ruoka- ja siivouspalvelujen vastuualue tarjoaa sisäisiä tukipalveluja ja asiakaspalveluja koko kaupunkiorganisaatiolle. Ruokapalvelu huolehtii ateriapalveluista päivähoitoon, esiopetukseen, peruskouluihin ja lukioon. Siivouspalvelu vastaa kaupungin toimitilojen ja muiden käytössä olevien tilojen siisteydestä. Ulkoista siivouspalvelumyyntiä on vain vähäisessä määrin, ja palvelut tuotetaan pääosin omana työnä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kirkkisen koulu aloittaa toimintansa maaliskuussa 2026. Ruokapalvelut toteutetaan palvelukeittiömallilla ja kylmäruoka toimitetaan Kailaan keittiöltä. Ruoka- ja siivouspalvelulla ei ole tarvetta henkilöstölisäykselle uuden kohteen aloittamisesta huolimatta, vaan toiminta voidaan suunnitella nykyisen henkilöstöresurssien mukaan.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Ruoka- ja siivouspalvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti siten, että ne tukevat asiakkaiden toimintaa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilakeskus

Tilakeskus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	98 629	18 600	0	0	0
Muut toimintatuotot	8 171 347	8 196 300	9 063 700	9 481 200	9 920 500
Toimintatuotot	8 269 976	8 214 900	9 063 700	9 481 200	9 920 500
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 176 152	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-2 625 367	-3 877 800	-3 295 600	-3 380 000	-3 467 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 043 339	-1 684 000	-1 760 000	-1 760 000	-1 790 600
Muut toimintakulut	-1 126 667	0	-1 350 000	-1 390 500	-1 432 200
Toimintakulut	-6 971 526	-5 561 800	-6 405 600	-6 530 500	-6 689 800
Toimintakate	1 563 727	2 653 100	2 658 100	2 950 700	3 230 700
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Muut rahoitustuotot	124	0	0	0	0
Vuosikate	1 563 587	2 653 100	2 658 100	2 950 700	3 230 700
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
Suunnitelman muk. poistot	-2 561 811	-2 647 500	-2 713 800	-2 784 200	-2 988 100
Tilikauden tulos	-1 448 880	5 600	-55 700	166 500	242 600
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 681 974	455 600	394 300	616 500	692 600

INVESTOINNIT

Kaupungintalon peruskorjaus	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	-3 000 000	-1 000 000	0	0
Netto	0	-3 000 000	-1 000 000	0	0
Jäähalli	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-700 000	-1 000 000	-500 000
Netto	0	0	-700 000	-1 000 000	-500 000
Kirjaston peruskorjaus	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-900 000	-800 000	0	0	0
Netto	-900 000	-800 000	0	0	0
RAKENNUKSET / TILAKESKUS YHTEENSÄ	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-2 875 000	-4 210 000	-2 460 000	-1 775 000	-1 700 000
Netto	-2 875 000	-4 210 000	-2 460 000	-1 775 000	-1 700 000

TOIMINNAN KUVAUS

Heinolan Tilapalvelut Oy tuottaa jatkossa kaikki kaupungin tarvitsemat kiinteistöpalvelut, sillä myös kiinteistöpäällikkö siirtyi yhtiön palvelukseen 1.9.2025 alkaen. Yhtiö vastaa kokonaan kaupungin omistamien rakennusten kiinteistö- ja huoltopalveluista.

Kaupungin tavoitteena on edelleen vähentää omien rakennusten määrää, tukea uuden palveluyhtiön käynnistymistä ja varmistaa tärkeimpien rakennusten hyvä ylläpito. Uuden yhtiön avulla pyritään saavuttamaan koko kaupunkikonsernille hyötyjä, parantamaan kustannustehokkuutta muutosohjelman mukaisesti, käyttämään henkilöstöä aiempaa tehokkaammin sekä varmistamaan, että osaavaa työvoimaa on saatavilla myös tulevaisuudessa.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Vuonna 2026 jatketaan kaupungin omistamien noin 70 kiinteistön kokonaisuuden järjestelyä. Kokonaisuuteen sisältyy kiinteistöjä, joita säilytetään, käytetään loppuun tai myydään tai puretaan. Tavoitteena on pienentää kiinteistötasetta, poistoja ja käyttökuluja sekä parantaa tila- ja energiatehokkuutta. Järjestelyissä huomioidaan myös sote-tilojen yhtiöittämisvelvoite, tehostetumpi myyntiprosessi sekä imago-, arvo- ja kulttuurihistoriallisten rakennusten merkityksen hyödyntäminen kaupungin elinvoiman ja houkuttelevuuden vahvistamisessa.

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)

Vastuuhenkilö:

Strateginen päämäärä	Palvelualueen tavoite 2026
Hyvinvoinnin kasvu - Hyvinvointi lisääntyy - Toimiva arki - Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	ks. palvelusopimus
Uudistuva työ ja asuminen - Muuttovoiton vahvistaminen - Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä - Monipaikkainen Heinola	ks. palvelusopimus
Vahva kaupunkiyhteisö - Laadukas päätöksenteko - Osallisuuden vahvistaminen - Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	ks. palvelusopimus
Kestävä talous - Velkamäärän vähentäminen - Käyttötalouden tasapaino - Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	ks. palvelusopimus

Riskienhallinta

Riskiluokka	Tunnistettu riski	Riskiarvo	Hallintakeino	Vastuu
Toiminnallinen riski	Henkilöstöriskit (henkilöstön vaihtuma ja rekrytoinnin onnistumisen epävarmuus)	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Hiljaisen tiedon siirron varmistaminen. Positiivinen työnantajakuva	Kiinteistöpäällikkö
Taloudellinen riski	Hankintojen aikataulun venyminen	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Hankinta-asioiden koulutus ja ohjeistus. Investointisuunnitelma pitemmälle ajanjaksolle. Ennakoiva työnsuunnittelu.	Kiinteistöpäällikkö
Vahinkoriski	Äkillinen toimintahäiriö kiinteistöissä/ruokapalveluissa (sähkön- tai vedenjakelun häiriö, muu toimitushäiriö tms.)	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 1 	Varastossa väh. 2 päivän valmiusruoka. Sovittu ilmoitusjärjestelyt vesihuollon tai sähkönjakelun suhteen. Ruokapalvelun omavalvonnassa ohjeet äkillisiin toimintahäiriöihin.	Kiinteistöpäällikkö, Palvelupäällikkö

Vesilaitos

Vesilaitos	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	4 355 339	4 523 500	4 582 000	4 808 100	5 045 400
Muut toimintatuotot	250 177	250 000	500 000	800 000	1 100 000
Toimintatuotot	4 605 516	4 773 500	5 082 000	5 608 100	6 145 400
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	- 591 967	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-1 739 726	-2 387 000	-2 531 500	-2 532 100	-2 532 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 221 871	0	-20 000	-20 000	-20 000
Muut toimintakulut	-30 252	- 155 600	-27 000	-27 000	-27 000
Toimintakulut	-3 583 815	-2 542 600	-2 578 500	-2 579 100	-2 579 700
Toimintakate	2 111 391	2 230 900	2 503 500	3 029 000	3 565 700
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Muut rahoitustuotot	10 220	0	0	0	0
Korkokulut	- 408 822	- 542 000	- 575 200	- 655 900	- 814 200
Vuosikate	1 103 903	1 038 900	1 278 300	1 723 100	2 101 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
Suunnitelman muk. poistot	-2 021 820	-2 032 500	-1 985 700	-2 062 700	-2 245 700
Tilikauden tulos	- 917 917	- 993 600	- 707 400	- 339 600	- 144 200
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	- 917 917	- 993 600	- 707 400	- 339 600	- 144 200

INVESTOINNIT

Urheiluopisto-Vierumäki vesihuoltolinja	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-100 000	-100 000	-1 000 000	-1 000 000	0
Netto	-100 000	-100 000	-1 000 000	-1 000 000	0

Musterin runkovesijohto	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	-1 000 000	-1 000 000	0	0
Netto	0	-1 000 000	-1 000 000	0	0

Tommolan alueen vesihuolto	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 000 000	-1 000 000	0	0	0
Netto	-1 000 000	-1 000 000	0	0	0

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS VESILAITOS	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-2 410 000	-5 070 000	-7 230 000	-6 900 000	-2 900 000
Netto	-2 410 000	-5 070 000	-7 230 000	-6 900 000	-2 900 000

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)

Vastuuhenkilö:

Strateginen päämäärä	Palvelualueen tavoite 2026
Hyvinvoinnin kasvu - Hyvinvointi lisääntyy - Toimiva arki - Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	ks. palvelusopimus
Uudistuva työ ja asuminen - Muuttovoiton vahvistaminen - Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä - Monipaikkainen Heinola	ks. palvelusopimus
Vahva kaupunkiyhteisö - Laadukas päätöksenteko - Osallisuuden vahvistaminen - Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	ks. palvelusopimus
Kestävä talous - Velkamäärän vähentäminen - Käyttötalouden tasapaino - Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	ks. palvelusopimus

Riskienhallinta

Riskiluokka	Tunnistettu riski	Riskiarvo	Hallintakeino	Vastuu
Toiminnallinen riski	Operoinnin onnistuminen ja sopimusten pitävyys	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 1 	Seuranta, vuorovaikutus ja omistajaohjaus	Kuntatekniikkapäällikkö
Taloudellinen riski	Hankintojen aikataulun venyminen	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Ennakoiva työnsuunnittelu	Kuntatekniikkapäällikkö
Vahinkoriski	Äkillinen toimintahäiriö (esim. sähkökatko)	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Varavoiman saatavuus	Kuntatekniikkapäällikkö